

REGION DE BRUXELLES-CAPITALE

BRUSSELS HOOFDSTEDELIJK GEWEST

Arrêté du Gouvernement de la Région
de Bruxelles-Capitale

Besluit van de Brusselse
Hoofdstedelijke Regering

— Arrêté du
Gouvernement de la Région de
Bruxelles-Capitale entamant la
procédure de classement comme
monument de l'immeuble sis rue des
Eburons 52 à Bruxelles

— Besluit van de
Brusselse Hoofdstedelijke Regering
houdende instelling van de procedure
tot bescherming als monument van het
gebouw gelegen Eburonenstraat 52 te
Brussel

Le Gouvernement de la Région de
Bruxelles-Capitale,

De Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

Vu l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à
la conservation du patrimoine immobilier,
notamment l'article 18 ;

Gelet op de ordonnantie van 4 maart 1993
inzake het behoud van het onroerende
erfgoed, inzonderheid op het artikel 18 ;

Sur la proposition du Ministre-Président du
Gouvernement de la Région de Bruxelles-
Capitale et du Secrétaire d'Etat chargé des
Monuments et des Sites,

Op voorstel van de Minister-Voorzitter van
de Brusselse Hoofdstedelijke Regering en
van de Staatssecretaris belast met
Monumenten en Landschappen,

Arrêté :

Article 1er. Est entamée la procédure de
classement comme monument de la totalité
de l'immeuble sis rue des Eburons 52 à
Bruxelles, en raison de son intérêt
historique et esthétique précisé dans
l'annexe I du présent arrêté ; connu au
cadastre de Bruxelles, 6e division, section
F, 2e feuille, parcelle n°100 g 2.

Besluit :

Artikel 1. Wordt ingesteld de procedure tot
bescherming als monument van de totaliteit
van het gebouw gelegen Eburonenstraat
52 te Brussel, wegens zijn historische en
esthetische waarde zoals nader bepaald in
bijlage I van dit besluit ; bekend ten
kadaster te Brussel, 6de afdeling, sectie F,
2de blad, perceel nr. 100 g 2.

Art. 2. La zone de protection relative au
monument décrit dans l'article 1er
comprend l'ensemble des parcelles et des
voiries ainsi que les parties de parcelles et
de voiries reprises dans le périmètre
délimité sur le plan figurant à l'annexe II du
présent arrêté.

Art. 2. De vrijwaringszone met betrekking
tot het artikel 1 vermelde gebouw omvat
het geheel van de percelen en de wegen,
alsook gedeelte van de percelen en de
wegen opgenomen in de omtrek zoals
afgebakend op het plan in bijlage II van dit
besluit.

Art. 3. Le ministre qui a les monuments et sites dans ses attributions est chargé de l'exécution du présent arrêté.

Bruxelles, 06 MAI 2004

Pour le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale,

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites, de la Rénovation urbaine et de la Recherche scientifique,

Jacques SIMONET

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et des Sites et du Transport rémunéré des personnes,

Willem DRAPS

Art. 3. De minister bevoegd voor de monumenten en landschappen, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, 06 MAI 2004

Voor de Brusselse Hoofdstedelijke Regering,

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering bevoegd Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijke Regering bevoegd met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen,

Copie certifiée conforme
25 MAI 2004
Voor eensluidend afschrift

CHANCELLERIE

Gilles CLAREBOUT
KANSELARIJ

**ANNEXE I A L'ARRETE DU GOUVERNEMENT DE LA REGION DE BRUXELLES-CAPITALE
ENTAMANT LA PROCEDURE DE CLASSEMENT COMME MONUMENT DE L'IMMEUBLE SIS RUE
DES EBURONS 52 A BRUXELLES**

Réf. cadastrale : Bruxelles, 6e division, section F, 2e feuille, parcelle n°100 g 2.

Description sommaire :

La façade avant :

Cette maison bourgeoise de style Art nouveau, sise rue des Eburons 52 à Bruxelles, fut commandée par Louise Dewindt à l'architecte Léon Delune (1862-1941). Le permis de bâtir de l'immeuble est daté du 22 avril 1901 (AVB, TP 10417).

L'immeuble présente trois niveaux et s'articule en deux travées de largeur inégale, la travée d'accès étant plus étroite. L'élévation en briques est rehaussée d'éléments en pierre bleue.

Le rez-de-chaussée de l'immeuble est marqué par un haut soubassement en pierre bleue percé d'une baie de cave grillagée inscrite sous un arc en plein cintre outrepassé, alternant pierres bleue et blanche.

A droite, la porte d'entrée est inscrite dans une composition asymétrique, typique de l'esprit Art nouveau : à l'intérieur d'un épais encadrement en pierre bleue, la porte est flanquée d'une étroite fenêtre latérale et est surmontée d'une imposte à arc outrepassé d'inspiration mauresque alternant pierres bleue et blanche.

A remarquer la boîte aux lettres Art nouveau ainsi que le judas grillagé de la porte d'entrée en bois de fort belle qualité.

En travée principale, le bel étage est éclairé par une baie unique rectangulaire sous linteau métallique apparent.

A partir du premier étage, les travées sont marquées par un jeu de ressauts et pilastres en briques sur base en pierre bleue.

Au premier étage, dans la prolongation de la baie du rez-de-chaussée, un large et imposant balcon en pierre bleue repose sur d'épaisses consoles également en pierre bleue, et enserme un élégant garde-corps en ferronnerie.

Ce balcon, fort original, précède une fenêtre tripartite sous linteau métallique apparent et est devancée d'un garde-corps en ferronnerie. Sur les meneaux en pierre bleue de la baie prennent appui les épaisses consoles en pierre bleue moulurées qui soutiennent l'imposante logette du niveau supérieur.

Cette logette de plan rectangulaire, entièrement en pierre bleue, est amortie par un fronton courbe. Elle est cantonnée d'étroites fenêtres rectangulaires à arc surbaissé en pierre bleue, pourvues d'un garde-corps en ferronnerie.

La composition extrêmement plastique de cette travée principale s'achève par un linteau métallique apparent souligné d'un arc surbaissé en pierre bleue.

La travée d'entrée est quant à elle percée, au premier étage, d'une fenêtre rectangulaire sous linteau droit métallique, inscrite dans un encadrement en pierre bleue imprimé de courbes Art nouveau, courbes que l'on retrouve au niveau de l'allège. Dans la prolongation de cette fenêtre, la baie du deuxième étage, précédée d'un garde-corps en ferronnerie, est inscrite sous un arc chantourné en pierre bleue qui s'inspire fortement du vocabulaire formel de Victor Horta.

La travée d'entrée, couronnée par un linteau droit métallique, est réunie à la travée principale par une corniche en bois sur consoles qui achève la composition de la façade.

Tous les châssis à petits-bois d'origine des fenêtres sont conservés, ce qui est exceptionnel.

Intérieur :

A l'intérieur, l'immeuble présente l'organisation spatiale caractéristique de la maison bourgeoise que l'on construisait à Bruxelles entre la fin du 19e et le début du 20e siècle. Les proportions de ces espaces intérieurs sont ici particulièrement monumentales, reflet du niveau social élevé de son commanditaire.

Dans le vestibule d'entrée – où se trouve également l'escalier d'accès au sous-sol - un escalier en marbre clair conduit au rez-de-chaussée surélevé par les caves hautes où se trouvent les anciennes cuisines éclairées en façade arrière par la cour anglaise.

Au rez-de-chaussée, les trois pièces en enfilade sont accessibles depuis le corridor où se trouve la cage d'escalier principale. Ces pièces sont soigneusement et sobrement ornées de lambris (stuc et bois) d'inspiration classique et les plafonds sont encadrés d'un jeu de moulures dans l'angle qu'il forme avec les murs. Les cheminées à manteau en marbre sont également conservées.

La pièce centrale communique avec la troisième par une baie munie d'un dispositif décoratif spécialement étudié à cet effet : une paire de colonnes à chapiteaux corinthiens dont le fût est orné de motifs décoratifs de style Renaissance flamande. Cette troisième pièce s'ouvre sur le jardin par le biais de portes-fenêtres. A côté se trouve l'« office », situé dans le prolongement du corridor.

La cage d'escalier principale, qui se trouve au niveau de la travée d'entrée, mène aux étages et est interrompue par des entresols. L'escalier en bois à balustres tournées est sobre et élégant, typique des années 1900.

Le premier étage reprend la disposition des trois pièces en enfilade du rez-de-chaussée. La pièce avant est ornée de lambris en bois foncé et d'une cheminée d'inspiration néo-Renaissance tandis que la pièce arrière reprend un décor d'inspiration néoclassique. Cette pièce communique avec la troisième par de larges portes vitrées sous tympan à petits-bois rayonnant depuis un motif à tête de lion frappant la traverse dormante.

Le dernier niveau reprend encore une fois les trois pièces en enfilade, la pièce arrière étant initialement affectée en un atelier d'artiste éclairé depuis la toiture par une verrière plate.

Sous la toiture mansardée se trouvent les anciennes chambres du personnel de maison.

La façade arrière :

La façade arrière est originale et d'un grand intérêt car elle témoigne d'une certaine recherche décorative, ce qui est rare dans ce type de maison. L'élévation en briques rehaussées de bandeaux de pierre blanche, présente trois niveaux et deux travées reflétant, à l'instar de la façade avant, l'organisation intérieure de l'immeuble.

La travée principale, à droite, est inscrite dans un renforcement couronné d'un bandeau à redents. Au rez-de-chaussée, la porte-fenêtre principale est flanquée d'une baie rectangulaire, toutes deux sous linteau en pierre bleue. Cette dernière est surmontée d'une baie à arc surbaissé sous linteau en pierre blanche et coussinets en pierre bleue.

Au deuxième, la large baie sous linteau métallique est flanquée à gauche de deux petites baies rectangulaires sous linteau en pierre à coussinets qui éclairent les entresols de la cage d'escalier.

Au dernier niveau, deux baies à châssis à petits-bois éclairent l'ancien atelier d'artiste. Une corniche en bois achève la composition. Tous les châssis d'origine ont été préservés.

Le jardin est accessible par une passerelle passant au-dessus de la cour anglaise, dispositif peu fréquent.

Intérêt présenté par le bien selon les critères définis à l'article 2, 1° de l'ordonnance du 4 mars 1993 relative à la conservation du patrimoine immobilier :

Intérêt historique :

Construit rue des Eburons, l'immeuble apparaît comme un véritable ornement dans ce secteur un peu moins privilégié du quartier des Squares (quartier Nord-Est) (Gédéon Bordiau arch. - 1875). Ce quartier, qui de nos jours témoigne d'une valeur esthétique, historique et culturelle indéniable, constitue l'extension résidentielle la plus typique de la fin du 19e siècle bruxellois au-delà des boulevards, et l'une des plus belles réalisations urbanistiques de l'époque.

Le quartier, réputé pour les élégantes maisons bourgeoises de style éclectique qui bordent ses artères, est surtout l'un des hauts lieux de l'Art nouveau bruxellois. Le quartier fut construit au tournant des 19e et 20e siècles, durant ces années qui furent également celles de l'épanouissement de ce style avant-garde. L'immeuble de la rue des Eburons s'inscrit dans ce mouvement.

Intérêt esthétique :

Cette maison constitue un remarquable témoin de la production architecturale de Léon Delune (1862-1941) qui fut l'un des grands représentants de la seconde génération des architectes de l'Art nouveau.

Léon Delune appartient à une famille d'architectes dont il n'est pas toujours aisé de distinguer ce qui revient à l'un ou à l'autre. Contrairement à son frère aîné Ernest (1859-1947), on ne trouve de Léon Delune que peu d'œuvres signées ; seule la maison du n°54 rue du Général Patton porte sa signature. Par l'ampleur et la qualité de leur production (plus de soixante maisons Art nouveau et autant de style éclectique) les Delune marquent les nouveaux quartiers du sud de Bruxelles au début du 20e siècle.

Léon Delune s'installe à Bruxelles en 1888 et travaille au ministère de l'Agriculture tout en suivant, le soir, des cours d'architecture à l'Académie des Beaux-Arts de Bruxelles. En 1891, il ouvre son premier cabinet d'architectes au n°240 de la chaussée d'Ixelles. Il le quitte trois ans plus tard pour l'habitation qu'il construit avenue des Eperons d'Or à Ixelles, l'un des plus somptueux exemples d'architecture éclectique à Bruxelles.

A partir de 1900, les frères Delune se tournent vers l'Art nouveau, chacun trouvant une expression personnelle malgré une empreinte stylistique familiale : Léon s'exprime de manière plus nerveuse, en particulier dans le travail de la pierre bleue. C'est à cette époque que se situe la construction de la maison de la rue des Eburons.

La composition de façade en deux travées, dont la principale traitée en ressaut est projetée vers l'extérieur, est l'une des principales caractéristiques de l'architecture éclectique bruxelloise. Cette composition exprime la logique de l'organisation interne de la maison : la travée droite plus étroite correspondant à la partie « circulation » (le vestibule avec, dans l'axe de celui-ci, la cage d'escalier et un couloir menant côté jardin à l'office) et la travée gauche plus large destinée aux pièces de vie. Autres éléments typiques, le rez-de-chaussée surélevé en raison de la présence en demi-sous-sol de la cuisine et qui reprend la disposition type des trois pièces en enfilade (salon, salle à manger et véranda).

L'immeuble conserve cet agencement intérieur d'origine reflété en façade ainsi que des éléments de décoration intérieure propres à l'architecture bourgeoise de cette époque (plafonds moulurés, cheminées, lambris, colonnes ornées, etc.).

Si le traitement de la travée principale est typique de l'architecture éclectique, le travail formel monumental et plastique dont elle fait l'objet est propre au langage architectural de Léon Delune : le balcon et la logette forment une structure en soi, comme rajoutée à la composition de la façade et la pierre bleue ne présente quasiment pas de détails ou de sculptures.

En même temps, il faut insister sur le mélange réussi et original de différents ingrédients Art nouveau dont résulte la façade avant. Sous la corniche, la fenêtre située en travée d'entrée est couronnée d'un arc qui s'inspire fortement du vocabulaire formel de Horta. On retrouve le motif de l'arc outrepassé d'inspiration mauresque également repris, entre autres, par P. Hankar et, dans l'esprit créatif de l'Art nouveau, Delune laisse ça et là une poutre métallique visible. Quant à la composition de la porte d'entrée et de son encadrement, elle est typique de l'esprit Art nouveau par son asymétrie et le caractère disparate de ses différents éléments (*Encyclopédie de l'Art nouveau*, p. 63).

L'immeuble, qui constitue un parfait témoin de l'habitation bourgeoise traditionnelle au tournant des 19e et 20e siècles à Bruxelles, est surtout l'expression du langage architectural de Léon Delune qui s'inspire ici du vocabulaire formel de l'Art nouveau.

Bibli. : F. Dierkens-Aubry, J. Vandenbreeden, *Art nouveau en Belgique*, Bruxelles, 1995. Borsi F. et Wieser H., *Bruxelles. Capitale de l'Art nouveau*, rééd., Bruxelles, 1992 ; Van Loo A. (dir.), *Dictionnaire de l'architecture en Belgique de 1830 à nos jours*, Anvers, 2003 ; *Encyclopédie de l'Art nouveau*, t. 1, *Le quartier Nord-Est à Bruxelles*, Bruxelles, 1999, pp. 62, 63 ; Heymans V., *Le quartier des squares*, n°13, Bruxelles ville d'art et d'histoire (coll.), Bruxelles, 1993.

Vu pour être annexé à l'arrêté du 06 MAI 2004

Le Ministre-Président du Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale chargé des Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites, de la Rénovation Urbaine et de la Recherche Scientifique,

Jacques SIMONET

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-Capitale chargé de l'Aménagement du Territoire, des Monuments et Sites et du Transport rémunéré des personnes,

Willem DRAPS

Copie certifiée conforme
25 MAI 2004

Voor eensluidend afschrift

CHANCELLERIE

Gilles CLAPÉBOUT
KANSELARIJ

**BIJLAGE I VAN HET BESLUIT VAN DE BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE REGERING HOUDENDE
INSTELLING VAN DE PROCEDURE TOT BESCHERMING ALS MONUMENT VAN HET GEBOUW
GELEGEN EBURONENSTRAAT 52 TE BRUSSEL**

Kadastrale gegevens : Brussel, 6de afdeling, sectie F, 2de blad, perceel nr. 100 g 2.

Beknopte beschrijving :

De voorgevel :

Deze aan de Eburonenstraat 52 te Brussel gelegen burgerwoning werd in Art Nouveaustijl opgetrokken en werd door Louise Dewindt besteld bij architect Léon Delune (1862-1941). De bouwvergunning van het pand is gedateerd op 22 april 1901 (SAB, OW 10417).

Het gebouw omvat drie niveaus en wordt door twee traveeën van ongelijke breedte - met een smallere ingangstravee - gestructureerd. De gevelopstand is verfraaid met arduinstenen elementen.

De gelijkvloerse verdieping van het pand is gekenmerkt door een hoge arduinstenen onderbouw die opengewerkt is door een kelderopening met traliwerk bekroond door een ronde hoefijzervormige en uitspringende boog met afwisselende arduin- en zandsteen. De ingang deur staat aan de rechterzijde en is omvat in een, typerend voor de Art Nouveau, asymmetrische compositie : omschreven binnen een statige blauwstenen omkadering is de ingang vergezeld van een smal verticaal zijvenster, met er bovenop een bovenlicht in hoefijzerboog van Moorse inspiratie, in afwisselende arduin- en zandsteen.

Opmerkelijk is de Art Nouveau brievenbus en het luikje met traliwerk van de bijzonder fraaie houten ingang deur.

In de hoofdtravee wordt de bel-etage verdieping belicht door een enkele rechthoekige opening onder een zichtbare metalen dwarsbalk.

Vanaf de eerste verdieping worden de traveeën geaccentueerd door een spel van bakstenen pilasters en uitkragingen op arduinstenen basis.

De eerste verdieping, in het verlengde van de vensteropening van de bel-etage, omvat een breed en imposant arduinstenen balkon dat op imponerende, eveneens in arduinsteen vervaardigde kraagstenen rust en dat door een elegante smeedijzeren borstwering omgeven is.

Dit bijzonder origineel balkon staat voor een driefoudig venster onder metalen en zichtbaar draagstuk en wordt voorgegaan door een borstwering met smeedijzerwerk. Op de arduinen tussenstijlen van de raamopeningen rusten de monumentale en geprofileerde arduinen kraagstenen die de imposante loggia van het volgende niveau ondersteunen.

Deze rechthoekige loggia is volledig in arduinsteen vervaardigd en afgewerkt door een gebogen fronton. De loggia is versierd met smalle rechthoekige vensters omgeven door arduinstenen gedrukte bogen en voorgegaan door smeedijzeren borstweringen

De uitermate plastische compositie van deze hoofdtravee wordt afgewerkt door een zichtbare, metalen, koppelbalk die door een arduinen gedrukte boog geaccentueerd wordt.

De ingangstravee wordt op de eerste verdieping opengewerkt door een rechthoekig raam onder een rechte metalen koppelbalk omgeven door een arduinen omkadering met Art Nouveau curves, die men ook ontwaart op het niveau van de steunmuur. In het verlengde van dit venster wordt het raam van de tweede verdieping voorgegaan door een smeedijzeren borstwering en omgeven onder een arduinen uitgeholde boog die sterk geïnspireerd is door Victor Horta's vormenwoordenschat.

De ingangstravee wordt door een rechte metalen koppelbalk bekroond en verenigd met de hoofdtravee door een houten kornis op kraagstukken en vormt aldus het eindpunt van de compositie van de gevel.

Alle oorspronkelijke raamkozijnen met houten vensterroedes zijn aanwezig, hetgeen uitermate zelden voorkomt.

De binnenkant :

De binnenkant van het pand vertoont de karakteristieke ruimtelijke indeling van de burgerwoning zoals deze aan het einde van de 19de en bij de aanvang van de 20ste eeuw in Brussel gebouwd werd. De proporties van deze binnenruimtes zijn hier bijzonder monumentaal opgevat, als een weerspiegeling van de welgestelde stand van zijn opdrachtgeefster.

In de inkomhall – waar ook de toegang tot de kelderverdieping ligt – leidt een lichtkleurige marmeren trap naar de gelijkvloerse verdieping die verhoogd is door de hoge kelders waarin de vroegere keukens ingericht waren, die aan de achtergevel belicht worden door de Engelse binnenplaats.

Op de gelijkvloerse verdieping betreedt men de drie aaneensluitende ruimtes via de inkomgang waarin het trappenhuis opgetrokken is. Deze ruimtes zijn op een sobere en zorgvuldige wijze versierd met lambriseringen (stuc en hout) van classicistische inslag en de plafonds zijn omzoomd door een lijstenspel op de hoeken met de muren. De schoorstenen met hun marmeren schouwmantel zijn eveneens bewaard.

De middenruimte sluit aan bij de derde ruimte via een deuropening met een specifiek daartoe uitgezochte decoratieve installatie : twee kolommen met Corinthische kapitelen en waarvan de top verfraaid is met decoratiemotieven uit de Vlaamse Renaissance. Deze derde ruimte geeft uit op de tuin via vensterdeuren. Ernaast staat een in het verlengde van de gang ingebouwde provisiekamer.

Het hoofdtrappenhuis, dat op het niveau van de ingangstravee ligt, leidt naar de verdiepingen en wordt onderbroken door de tussenverdiepingen. De sobere en elegante houten trap, met gedraaide trapbalusters, is kenmerkend voor de jaren 1900.

De eerste verdieping behoudt dezelfde ruimtelijke indeling als de gelijkvloerse verdieping met drie aaneensluitende plaatsen. De ruimte aan de voorgevel is verfraaid met donkerhouten lambriseringen en een schouw van Neorenaissance inslag terwijl het vertrek aan de achtergevel een Neoclassicistisch decor omvat. Deze kamer geeft uit op de derde via wijde beglaasde deuren onder een boogvulling met glasroeden in waaiervorm, die uitstralen vanuit een leeuwenkopmotief dat de dwarsregel in de helft markeert.

Het laatste niveau herhaalt de indeling van drie aaneensluitende ruimtes waarbij de ruimte van de achtergevel aanvankelijk bestemd was als kunstenaarsatelier en zijn belichting ontving van een vlakke beglazing vanuit de dakkap.

Onder het mansardedak bevinden zich de vroegere kamers van het huispersoneel.

De achtergevel :

De achtergevel is origineel en uitermate interessant omdat het van een zekere decoratieve bekommernis getuigt, hetgeen in dat huizentype zelden voorkomt. De bakstenen gevelopstand is verfraaid met zandstenen stroken en omvat drie niveaus en twee traveeën die, zoals dit het geval is voor de voorgevel, de organisatie van de binnenruimte van de woning te kennen geeft .

De hoofdtravee, aan de rechterzijde is omvat in een uitholling die bekroond wordt door een tandvormige baksteenstrook. Op de gelijkvloerse verdieping wordt de voornaamste vensterdeur omgeven door een rechthoekige opening, beide onder een arduinen koppelbalk. Deze opening wordt bekroond door een raamopening onder een gedrukte zandstenen boog met arduinen aanzetsteen.

Op de tweede verdieping gaat het door een koppelbalk bekroonde wijde venster aan de linkerzijde vergezeld van twee kleine rechthoekige openingen onder een zandstenen dwarsregel met arduinen aanzetsteen die de tussenverdiepingen van het trappenhuis belichten.

Op het laatste niveau belichten twee openingen met raamkozijnen met houten vensterroeden het aanvankelijk kunstenaarsatelier. Een houten kornis werkt de compositie af. Alle oorspronkelijke raamkozijnen werden bewaard.

De tuin wordt betreden via een overloop die de Engelse binnenplaats overbrugt, hetgeen een ongebruikelijke installatie voorstelt.

Waarde van het goed volgens de maatstaven vastgesteld in artikel 2, 1°, van de ordonnantie van 4 maart 1993 inzake het behoud van het onroerend erfgoed :

Historische waarde :

Dit pand dat in de Eburonenstraat gebouwd is, vormt een heus ornament in deze iets minder bedeelde wijk binnen de Squareswijk (noordoostelijke wijk) (Gédéon Bordiau, arch. - 1875). Betrokken wijk die thans van een ontegensprekelijke esthetische, historische en culturele waarde getuigt, vormt de meest typerende uitbreiding van de Brusselse woonwijken buiten de lanen aan het einde van de 19de eeuw en vertolkt een van de meest geslaagde stedenbouwkundige realisaties uit die tijd.

Deze wijk is vermaard voor de elegante burgerwoningen in eclectische stijl die langs zijn verkeersaders gebouwd werden en staat bekend als een toonaangevende plaats van de Brusselse Art Nouveau. De wijk werd aan de eeuwwisseling van de 19de naar de 20ste eeuw aangelegd en in deze jaren kende deze avant-gardestijl eveneens zijn bloeiperiode. Het pand aan de Eburonenstraat dient als voorbeeld van deze strekking beschouwd te worden.

Esthetische waarde :

Deze woning is een schitterende getuigenis van de architecturale productie van Léon Delune (1862-1941) die bij de vooraanstaande vertegenwoordigers van de Art Nouveau-architectuur hoort.

Léon Delune was afkomstig uit een architectengeslacht en daardoor is het niet steeds gemakkelijk de productie van de ene en de andere uit elkaar te houden. In tegenstelling tot zijn broer Ernest (1859-1947), heeft Léon Delune weinig producties getekend; alleen het huis aan de General Pattonstraat 54 draagt zijn handtekening. Dank zij de veelvuldigheid en de kwaliteit van hun productie (meer dan zestig Art Nouveauhuizen en evenveel huizen in eclectische stijl) hebben de architecten Delune hun stempel meegegeven aan de Art Nouveauwijken van het begin van de 20ste eeuw in de zuidelijke wijken van Brussel.

Léon Delune vestigde zich in Brussel in 1888 en was werkzaam op het Ministerie van Landbouw terwijl hij avondcursussen in architectuur volgde aan de "Académie des Beaux-Arts" van Brussel. In 1891 opende hij zijn eerste architectenbureau op het nummer 240 van de steenweg op Elsene. Hij verliet dit gebouw drie jaar later om het pand te bewonen dat als een van de meest weelderige voorbeelden van de eclectische architectuur te Brussel bestempeld wordt en dat hij in de Gulden Sporenlaan te Elsene gebouwd heeft.

Vanaf 1900 raken de gebroeders Delune in de ban van de Art Nouveau-architectuur, waarbij elk van hen zich een persoonlijke expressie eigen maakt en dit, ongeacht de familiale stijlkenmerken. Leon is te herkennen aan zijn meer gespierde stijl, namelijk in de bewerking van arduinstein. De bouw van het pand aan de Eburonenstraat stamt uit deze periode.

De gevelcompositie in twee traveeën, waarbij de voornaamste uitspringende travee naar buiten wordt geprojecteerd, geldt als een van de hoofdkenmerken van de eclectische architectuur te Brussel. Deze compositie geeft vorm aan de interne organisatorische logica van de woning : de smallere rechtertravee stemt overeen met het circulatiegedeelte (een gang met in het as ervan, de trappenhall plus een gang die naar de voorraadkamer aan de tuinkant leidt) en de bredere linkertravee bestemd voor de leefruimten. Andere typerende elementen zijn de - dankzij de aanwezigheid van half ondergrondse kelders - verhoogde gelijkvloerse verdieping die de standaardindeling met drie aaneensluitende ruimtes overneemt (salon, eetplaats en veranda).

In dit pand werd deze aanvankelijke binnenhuisindeling, met zijn weerspiegeling op de gevelopstand, bewaard zoals menige, voor de burgerlijke architectuur van die periode, typerende decoratie-elementen binnenshuis (plafonds, lambriseringen, versierde kolommen enz...).

Mocht de behandeling van de hoofdtravee typerend zijn voor de eclectische architectuur, de monumentale en plastische vormelijke behandeling ervan is eigen aan de architecturale expressie van Léon Delune: het balkon en de loggia vormen een op zichzelf staande structuur waarbij deze toegevoegd lijkt te zijn aan de gevelcompositie en de arduinsteen vertoont zo goed als geen details of sculpturen.

Tegelijkertijd dient men te wijzen op de geslaagde en originele vermenging van diverse Art Nouveau-ingredienten die in de voorgevel vervat zijn. Het onder de kornis gelegen venster wordt bekroond door een boog die sterk aanleunt bij het formeel vocabularium van Victor Horta. Men vindt er het hoefijzerboogmotief van Moorse inspiratie dat, o.a., ook P. Hankar aangewend heeft en in zijn creatieve Art Nouveaustemming laat Delune hier en daar een metalen dwarsbalk zichtbaar. Verder is de compositie van de voordeur en de omkadering ervan typerend voor de Art Nouveaugeest met zijn asymmetrische behandeling en het uiteenlopend karakter van zijn diverse elementen. (« *Encyclopédie de l'Art nouveau* », blz. 63)

Het pand dat een perfecte getuigenis levert van de traditionele burgerwoning aan de eeuwwisseling van de 19de naar de 20ste eeuw, getuigt vooral van het architectonisch vocabularium van Léon Delune waarbij hij zijn inspiratie uit de vormenleer van de Art Nouveau put.

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 06 MAI 2004

De Minister-Voorzitter van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke Besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen, Stadsvernieuwing en Wetenschappelijk Onderzoek,

Jacques SIMONET

De Staatsecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening, Monumenten en Landschappen en Bezoldigd Vervoer van Personen

Willem DRAPS

Copie certifiée conforme

25 MAI 2004

Voor eensluidend afschrift

CHANCELLERIE

Gilles CLAPBOUT
KANSELARIJ

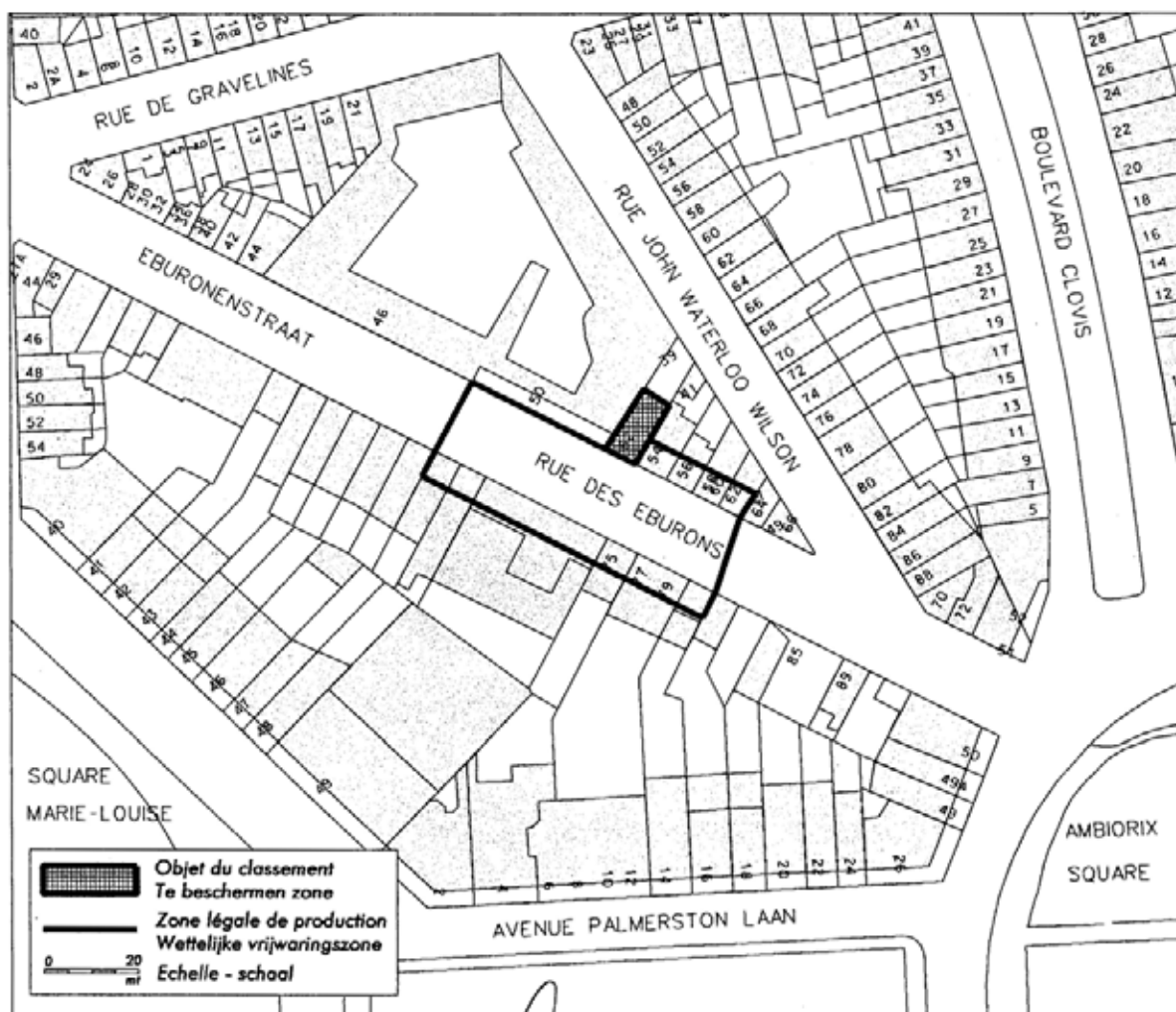

ANNEXE II A L'ARRETE DU
GOUVERNEMENT DE LA REGION DE
BRUXELLES-CAPITALE ENTAMANT LA
PROCEDURE DE CLASSEMENT COMME
MONUMENT DE L'IMMEUBLE SIS RUE DES
EBURONS 52 A BRUXELLES

BIJLAGE II VAN HET BESLUIT VAN DE
BRUSSELSE HOOFDSTEDELIJKE
REGERING HOUDENDE INSTELLING VAN
DE PROCEDURE TOT BESCHERMING ALS
MONUMENT VAN HET GEBOUW GELEGEN
EBURONENSTRAAT 52 TE BRUSSEL

**DELIMITATION DE LA ZONE
DE PROTECTION**

**AFBAKENING VAN
DE VRIJWARINGSZONE**

Vu pour être annexé à l'arrêté du 06 MAI 2004

Gezien om te worden gevoegd bij het besluit van 06 MAI 2004

Le Ministre-Président du Gouvernement de la
Région de Bruxelles-Capitale, chargé des
Pouvoirs locaux, de l'Aménagement du Territoire,
des Monuments et des Sites, de la Renovation
Urbaine et de la Recherche scientifique,

Der Minister-Voorzitter van de Brusselse
Hoofdstedelijke Regering, belast met Plaatselijke
besturen, Ruimtelijke Ordening, Monumenten en
Landschappen, Stadsvernieuwing en
Wetenschappelijk Onderzoek,

Jacques SIMONET

Le Secrétaire d'Etat à la Région de Bruxelles-
Capitale, chargé de l'Aménagement du Territoire,
des Monuments et Sites et du Transport rémunéré
des personnes,

De Staatssecretaris bij het Brussels Hoofdstedelijk
Gewest, belast met Ruimtelijke Ordening,
Monumenten en Landschappen en Bezoldigd
Vervoer van Personen,

Copie certifiée conforme

25 MAI 2004

Voor eensluidend afschrift

Willem DRAPS

CHANCELLERIE

Gilles CLAFEBOUT
KANSELARIJ

